

NORWEGIAN B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NORVÉGIEN B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NORUEGO B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 17 May 2004 (morning)
Lundi 17 mai 2004 (matin)
Lunes 17 de mayo de 2004 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

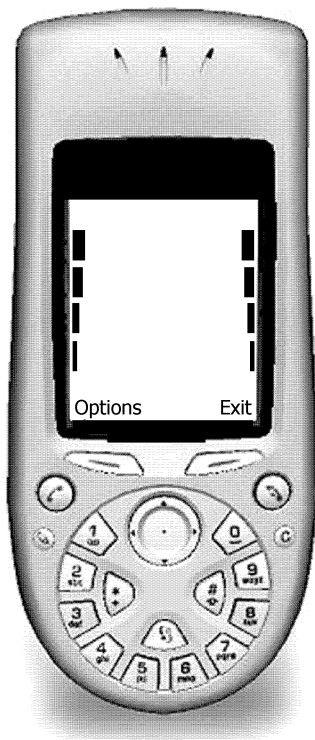
- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A

Mobilen - den nye måten å betale på

Uavhengig av tid og sted kan du betale for en rekke varer med mobiltelefonen, som for eksempel kinobilletter, parkering, kontantkort – eller blomster til din kjære.

SmartPay er navnet på betalingsløsningen som enkelt og sikkert gir deg mulighet til å betale for varer og tjenester direkte fra din egen mobiltelefon, en tjeneste som DnB Konsernet og Telenor har samarbeidet om å utvikle.

Ekspertene er ikke i tvil om at dette er en tjeneste som vil vokse. Professor Leif B. Methlie ved Norges Handelshøyskole har i den siste tiden uttalt at mobiltelefonen på sikt kan erstatte bankkortet. Det har også førsteamanuensis i strategi ved Handelshøyskolen BI, Espen Andersen, gitt uttrykk for. Han tror mobilen kan bli et flittig brukt betalingsmiddel i fremtiden, men at det vil begynne i det små, for så å vokse i omfang.

Mobilen er en personlig enhet som de fleste har og som vi vanligvis har med oss. Den kan brukes til kommunikasjon, og den kan også identifisere deg og brukes som lommebok. Det betyr at du slipper å tenke på kontanter, for eksempel ved kjøp av billetter til kino eller flybussen, mineralvann fra automater eller lading av kontantkort.

På de fleste parkeringsplasser i de større byene har du mulighet til å betale for parkeringen med mobiltelefonen. Du kan også forlenge en nesten utgått parkeringstid uten å være i nærheten av parkeringsplassen. Du kan bestille blomster med en personlig hilsen, og samtidig betale for blomstene – alt fra mobiltelefonen. En lang rekke varer og tjenester kan kjøpes på denne måten, og tilbudet utvides stadig.

Ved betaling via mobiltelefonen kan du trekke beløpet fra din bankkonto eller din mobilkonto.

Betalingen er enkel i bruk, og du kan bestille tjenesten på DnB.no. Mer informasjon om Smartpay og betaling via mobiltelefonen finner du på SmartPay.no og telenormobil.no / mobilhandel.

Fra *Totalmagasinet* 1/2003, utgitt av Den norske Bank

TEKST B

Telefonen ringte, og Harry var klar til å skjelle ut dama fordi han trudde ho var telefonseljar. Han hata telefonseljarar, og det verste han visste, var å bli forstyrra når han nettopp hadde lagt seg ned på senga for å røyke og slappe av nokre minutt. Ungane var i ferd med å sovne då det ringte, og han ville ikkje at dei skulle vakne igjen. Vakna dei mens dei var i ferd med å sovne, risikerte du at dei ikkje kom skikkeleg i seng før langt på kveld. Kven er det, pappa? ropte dei då. Kven er det? Akkurat i kveld hadde han ikkje krefter til den leksa der, dessutan hadde han tenkt seg ein tur ned på Smeltaren, til kameratane frå jobben. Han likte dei minutta om kvelden når alt fall til ro, når du liksom kunne høyre kor stille det eigentleg var i huset, når dei einaste lydane kom frå kjøkkenet eller vaskemaskina eller naboen eller bilar som suste forbi ute i regnet. Han tenkte at det var som alt roa seg frå eit helsikes uver og skyene forsvann og himmelen klarna og du plutselig kunne sjå lenger enn rett framfor din eigen nasetipp. Harry reiste seg med eit rykk og bante og ropte til kona at han tok telefonen på soverommet. Det var ei lys kvinnestemme. Ho spurte om ho hadde kome til Harry Lund, og han svarte ja og ho sa kva ho heitte.

15 (...)

Etterpå, nede på Smeltaren, fortalte han at han først trudde det var ein telefonseljar som skulle smiske seg innpå han, ein som som prøver å få deg til å tru at vedkommande veit nøyaktig kva du treng og ikkje treng her i livet. Sånne gjorde han bare kort prosess med, han skjelte dei ut og slengte på røret uten å seie noko meir, bare bæng på med røret, bæng og farvel og takk for i dag. Men denne dama var journalist i VG, og ho sa noko om at Harry hadde blitt vald ut blant alle vaksne menn i heile landet, at det var ei datamaskin som hadde plukka han ut på bakgrunn av ein drøss med statistiske opplysningar, og sånn hadde dei altså kome fram til den gjennomsnittlege nordmannen. No skulle avisa VG presentere forskingsopplegget om norske levekår og ville mellom anna intervju dei to som var plukka ut blant norske menn og kvinner. Kunne han komme allereie i morgon?

Frå Frode Grytten: *Bikubesong*, 2001
(bearbeidd)

TEKST C

Norsk identitet

knyttet til norsk natur

”Nordmenn bør ha et dypere forhold til naturen enn det vi har i dag”, synes Dag Hol. Derfor satte han seg ned ved et kafevindu på Karl Johans gate i Oslo og malte et landskapsbilde.

- 1 ”Jeg vil understreke at den norske identiteten er sterkt knyttet til den norske naturen”, sier kunstneren Dag Hol (51). Nylig gav han ut boken *Norge* som inneholder 26 landskapsmalerier fra Svalbard i nord til Sarpsborg i sørøst. Samtidig som boken ble utgitt i fjor høst, stilte han ut maleriene fra boken i et galleri i Oslo, pluss to til. Det ene var bildet han malte på en uke i kafevinduet.
- 2 Dag Hol mener ikke at vi skal forherlige den norske naturen i forhold til annen natur. Hol har reist blant annet i USA og India for å hente inspirasjon og mener at det finnes flott natur overalt. Likevel mener han at nordmannen har et spesielt forhold til naturen.
- 3 ”Den norske naturen har en unik plass i nordmenns sinn. Den har blant annet vært viktig for vår sosialisme og vårt likhetsideal. Mange må den dag i dag forholde seg til at naturen kan ta liv. Man kan bli tatt av ras, drukne eller fryse i hjel. Og dette gjelder alle, uansett om man er fattig eller rik, belest eller dum. I mange land påvirker ikke naturen folk på samme mate,” sier Hol.

- ④ ”Dette adler mennesket på en spesiell måte og skaper en egen mentalitet. Naturen får en veldig tydelig plass i mennesket. Vi har blitt arbeidsomme og tåler en del”, fortsetter Hol og viser fram bildet fra Geiranger.
- ⑤ ”Når vi står på et stup og ser ned i Geirangerfjorden, kan vi bli grepet av frykt og en lengsel. Denne opplevelsen tar oss sterkt. Det er noe i naturen som griper oss svært dypt. Det er dette jeg forsøker å skildre. Visse naturopplevelser vekker store følelser og vi har en indre lengsel etter disse opplevelsene.”
- ⑥ I mange av Hols store, romantiske landskapsbilder finner vi et menneske. Ofte ser det ut som om han eller hun står og betrakter naturen. På klærne ser vi at det er mennesker fra vår tid. Ellers er de fleste moderne elementer fjernet, det er en bygning, et fjell eller et sted som skal beskrives og det er dets egenart og skjønnhet som kommer fram.
- ⑦ ”Mennesket er en staffasje. Det er en fargeklatt som gir mer liv i bildet. Menneskene er plassert et sted der det gjør seg med en annen farge. I tillegg får de fram den gamle romantiske ideen om at mennesket er lite og naturen stor,” forklarer Hol. ”Samtidig viser mennesket i bildet at vi er en del av naturen, og det lille mennesket i bildet gir naturen en større dimensjon.”
(...)
- ⑧ ”Naturen gjør alle like, naturen rammer alle helt likt. Vårt forhold til naturen har fått fram en egen kultur, en egen idekultur, men vår velstand har bokstavelig talt løftet oss et par meter over bakken. Vi har fjernet oss fra jorden og naturen. Nettopp derfor er det viktig å ta opp vårt eksistensielle forhold til naturen,” fortsetter Hol.
(...)
- ⑨ Dag Hol studerte språk og litteratur før han begynte på Statens Kunstakademi i 1980. Han maler hovedsakelig landskapsmotiver, og plasserer seg selv innenfor den romantiske tradisjonen. I dag er han en ettertraktet utstiller i både inn-og utland.
- ⑩ ”Min kunstform er ikke så akseptert i toneangivende kretser. Vi har mistet litt taket på det romantiske mennesket. Jeg vil derfor si noe *til* tiden ikke *om* tiden: Vi må få et mer eksistensielt forhold til naturen, vi må finne tilbake til de sterke opplevelsene. Jeg prøver å bidra med å vinne naturen tilbake for vår tids kulturmennesker,” sier Hol.

Leif H. Kvande, Fjell og Vidde, 1/2003
(teksten er forkortet)

TEKST D

Trekker turister til Oslo

Reisehåndboken Lonely Planet har i sommer fått hundrevis av e-poster fra turister som skryter av utenlandske restauranter i Oslo.

Lonely Planet publiserer hvert år 650 reisebøker og dekker det meste av verden. Bøkene blir lest av millioner av turister. I sommer har hovedkontoret i London fått hundrevis av e-post og rundt 150 brev fra turister som vil dele sine ferieopplevelser i Oslo med andre. Svært mange trekker frem de utenlandske restaurantene her.

”De sier at det er i Oslo at de er blitt kjent med spennende mat fra hele verden,” sier Tony Hall ved Lonely Planets Londonkontor. ”Turistene skryter også av det spennende utelivet i Oslo, og mange er overrasket over at det er så fint vær her.” Og Hall kan avkrefte at vi er kalde og innesluttede og vanskelige å komme i kontakt med.

Turistene har observert at Oslofolk trekker til parker for å grille når været er bra, og de synes utearealene er fine for å treffe lokalbefolkningen.

Mange turister trekker frem de billige innvandrerrrestaurantene, særlig de utenlandske restaurantene i Torggata og Møllergata får skryt.

I tre år har Le Khac Minh Sy drevet restauranten ”Lille Saigon” i Møllergata. Han hadde ingen anelse om at turistene skryter av maten hans. ”Vi har hatt mange turister her i sommer, men jeg visste ikke at de satte så stor pris på maten vår,” sier Sy. Han håper at han kan være med på å bidra til norsk matkultur med sine retter, spesialkomponert av kjøkkensjefen Le Thi Thao, og mange av dem til under hundrelappen. ”Vi selger mest grillet og sterk mat. Nudler tilberedt på vietnamesisk vis er også populært,” sier Sy.

Tony Hall, som har reist i de fleste land i Europa, Afrika, Sør-Amerika og Australia, trekker for sin del frem det spennende nattelivet fra sitt Oslo-besøk. ”I England stenger pubene klokken 23. I Oslo er det mulig å hygge seg på et utested til klokken 03 om natten. Det er virkelig noe annet enn i London,” sier han.

”Mye av informasjonen i bøkene våre er basert på reaksjoner vi får fra turister. Den siste utgaven av Lonely Planet Norge ble produsert i mai. Tilbakemeldingene vi har fått i sommer, kommer vi selvsagt til å ta med i neste utgave,” sier Hall.

Katrine Lia, *Aftenposten Aften*, 7. august 2002